

СРІБНА ЗІРКА

НАШИМ МАЛЯТАМ

СРІБНА ЗІРКА

Упорядкувала

МАРІЯ ЮРКЕВИЧ

Відбитка з „Нашого Життя“

ФІЛАДЕЛФІЯ 1956

КООПЕРАТИВА „БАЗАР“

З МІСТ

ОСІНЬ

П. Кізко: Три слова	3
До хмаринки	3
О. Кобець: Хочу до церкви	4
Г. Ч.: Подивись, Наталю	4
Л. Храплива: Розмова Орисі	5
О. Кобець: Не для чого у котика хвостик	6
І. Чорнобицька: Цвіркуни	7
Петрусь: Смерть черепашки	8
Діма: Вечір	10
Р. Завадович: Кущик, павучок і мишка	10

ЗИМА

Н. Наркевич: Це не баба, буде — дід!	12
Сніжинка „Срібна Зірка“	13
Г. Чо: Ладки-ладоньки	15
О. Іваненко: Синичка	16
Д. Чуб: Сніжок	18
Ходімо санкуватись	19
О. Цегельська: Мила несподіванка	19
Н. Наркевич: Пташина ї дальня	22

С. В. МИКОЛАЙ

Н. Наркевич: Марянка й Наталочка	23
Г. Чо: Лист до св. Миколая	25

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Н. Наркевич: Пісня про Маринку та зелену ялинку	26
Р. З.: Різдвяна казка	27
Свят Вечір	29
На Новий Рік	29

НА ЗИМОВІ ВЕЧОРИ

Н. Наркевич: Снігова краля	30
Вуйко Квак: Бідне сернятко	31
Колискова	31
Л. Бачинський: Доктор Попель	32

Ілюстрації до віршків і оповідань виконали **Христина Дохват,**
Ганна Литвиненко і Ніна Мудрик-Мриц.

ОСІНЬ

ТРИ СЛОВА

Маленька дитина,
На ім'я — Галина,
Вже вміє читати
І трохи — писати.

Три слова лиш знає,
Щораз їх читає,
А вже в них неначе
Весь світ вона бачить.

Мама, тато, Україна —
Ці три слова зна Галина.
Бо слова ці найщиріші,
Її серцю — наймиліші.

Петро Кізко

ДО ХМАРИНКИ

Біла хмаринонька лине
В чистому небі кудись.
Гей, полети в Україну,
Там, над Дніпром, зупинись!

Дощиком росяно-срібним
Щедро на землю сипни.
Стомленим працею рідним
Людям надію вдихни.

Ще попрошу я хмарину:
— Ти передай, не забудь —
Ждем ми тут кожну хвилину,
Щоб в Україну вернуть.

Петро Кізко

ХОЧУ ДО ЦЕРКВИ

Попрошу сьогодні маму,
Щоб до церкви повела:
Від минулої неділі
Я ще там і не була.

В церкві гарно ладан пахне,
Світять зоряно свічки.
А співають... Боже миць! —
Наче янголи які.

Люди в будний день похмурі,
Як запряжені воли:
Мовчазні та непривітні,
Ще й сердиті, як коли.

А в неділю, в церкві — гляньте:
Хоч і сонечка нема,
Наче світяться всі люди,
Наче й я свічусь сама!

Той підійде, усміхнеться,
Той спитає: „Як живеш? ..“
Мамо! Ще й на ту неділю
Доню в церкву поведеш?

О. Кобель

**
*

Подивись, Наталю:
Ця новенька ляля
Заплюшає очі.
Може спатки хоче?

Поклади у ліжко
Та укрий їй ніжки,
Щоб не змерзла ляля.
А тоді, Наталю,
Зробиш лялі ласку,
Як розкажеш казку.

— Ходить баба Яга,
Деревяна нога.
А нога скри-пить-и-ть ...

Цить, Наталю, цить,
Бо вже ляля спить.

Цить.

Г. Ч.

Розмова Орисі

— Розумієш, лялику, тепер уже все буде інакше, коли я повернулася з новацького табору! Ти вже не будеш називатися Дейві Kraket. Бо який же з тебе Дейві Kraket, коли мої діди були українці, і мамця і татко теж українці, і я українка? Якже ти можеш бути Дейві Kraket? Зараз тобі і цю звірячу хвостяку з голови скину! Ну, не плач! Я ж тобі пошию малиновий жупан та сині шаравари, а коли будеш дуже ченний, то попрошу вуйка Данка, щоб тобі витяв козацьку шаблю із коробки на пасту до черевиків!

— Але мусиш бути дуже ченний і не мішати чужих слів до української мови! За це ми в таборі діставали від сестрички мінуси, бо коли ми самі українці пõміж собою — повинні говорити лише по-українськи, бо наша мова — найкраща в світі. Розумієш, ти... ах, правда, ти вже не Дейві Kraket! Але як мені тебе назвати? Коли вже матимеш жупан та шаблю — будеш полковник Іван Богун. Ти цього не знаєш, як ми в таборі гралися у козаків та поляків! І розказувати тобі не буду, бо й так не зрозумієш! Найкраще на другий рік візьму тебе на табір, то сам все побачиш!

— А пõкищо — назву тебе Ромко. Братчик Ромко у таборі показав нам, як майструвати човники. Я назвала свій човник „Леся Українка“, а Христя свій „Княгиня Ольга“. Вона хотіла

назвати його „Сестричка Командантка“, бо ми всі нашу сестричку командантку дуже любимо, але коли наш рій не дістав прапорця чистоти, то Христя назвала свій кораблик „Княгиня Ольга“. Бо в нас було того дня справду зовсім чисто в кімнаті. Тільки Галя принесла була в кімнату живого бурундучка, і він трошки поперевертав усе. А того бурундучка спіймав та приніс Галі Орко, знаєш, той із роя „Святославичі“. Тільки ти нікому про це не кажи, бо Орко мусів би за кару стояти під щоглою, на стид перед цілим табором!

— Так, Ромцю, ти цього не розумієш, і ти певно не зумів би так скоренько уставитися в лаву на збірці, як наш рій це вмів! Але пожди, я ще мушу показати тобі мою новацьку жовту хустину! Її дала мені сестричка при огнику і тепер я вже правдива новачка! Бачиш, лялику, я можу її завязати тобі теж на шию, навіть засувку з кораликів тобі до неї позичу, бо ж я на сьогодні ще не маю доброго діла! Ти думаєш — хто виплів цю засувку? Таки я зовсім сама! Трошки лиш сестричка помогала...

— Ха-ха-ха! Та ж моя хустка тобі до колін! Краще віддай мені її. Тобі ще треба до неї підрости, а для цього ти повинен завжди їсти репетку, навіть тоді, коли мама даватиме кашку, що її ти так не любиш!

— Але що це я так заговорилася!? Я ж мушу зараз викинути всі мої „комікси“ до гар... до смітника! Так ми всі у таборі обіцяли сестричці. Бо „комікси“ такі погані, що на них немає навіть української назви! А тепер ці гроші, що за них досі купували „комікси“ — будемо щадити та купимо за них нашу гніздову бібліотечку — таку саму, як ми в таборі мали!

— То ж запамятай собі раз на завжди, щоб я у тебе ніяких

„коміксів“ не бачила! А ось тут маєш книжечку „Хлопці з зеленого бору“. Нам сестричка читала її в таборі і просила татка, щоб мені теж купив. Відкрию тобі її на першій сторінці — і читай! Тож сором, щоб у правдивої новачки був такий лялик, що не читає українських книжок! А я тимчасом піду викинути всі „комікси“ та випакувати сама мій наплечник, бо це ми всі обіцяли сестричці у таборі при останньому огнику!

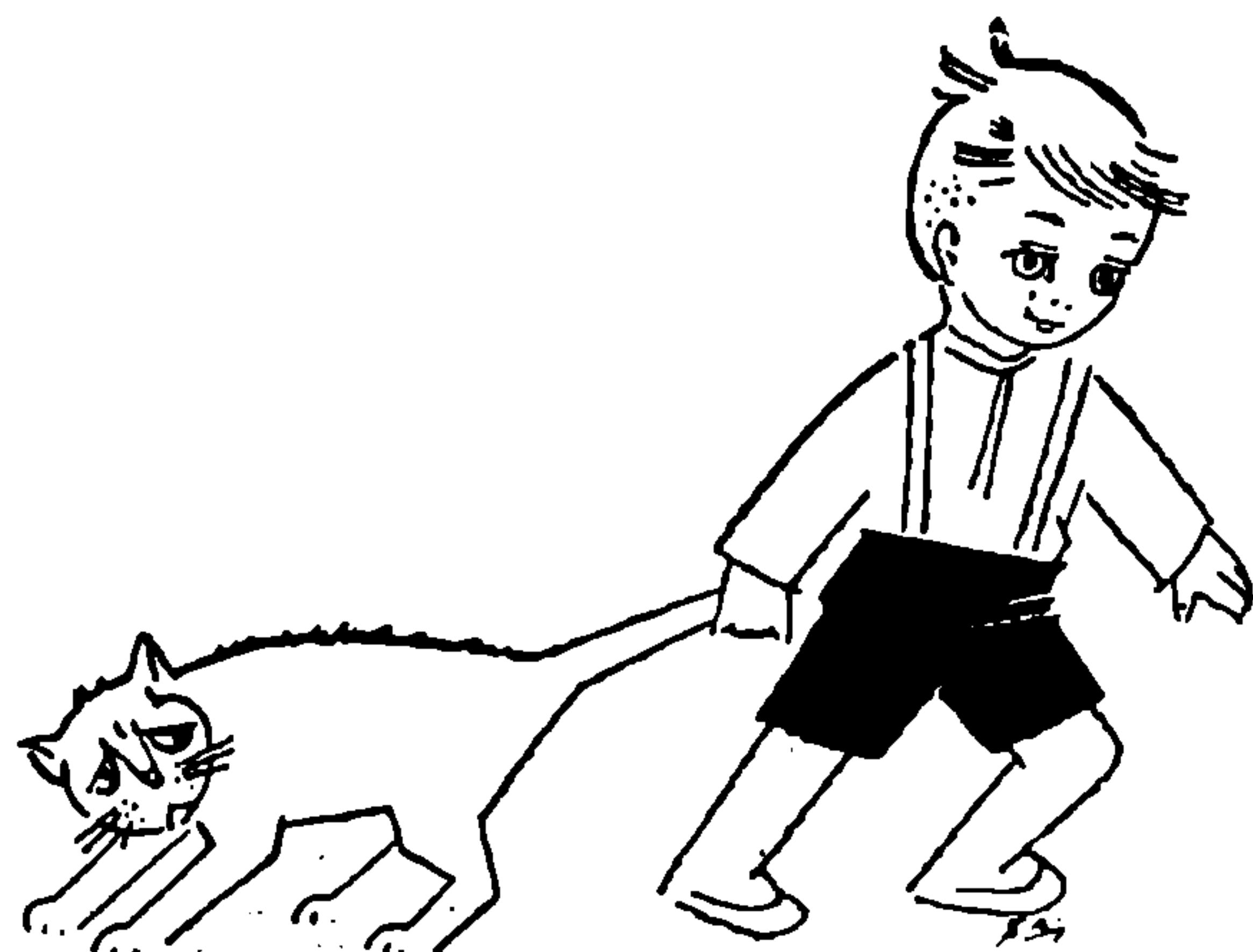
Леся Храплива

НЕ ДЛЯ ЧОГО У КОТИКА ХВОСТИК?

Раз приснилося Васькові,
Що стойть він на розмові
Із улюбленим другом —
Сірим котиком — Мурком.
Котик наче й каже: „Друже,
Ти — хлопчина мудрий дуже,
Та не знаєш, мов на злість,
Не для чого в мене хвіст!“
„Не щоб мухи відганяти?..
Не щоб песиків лякати?..“ —

Став угадувати Васько.
„Ні, — сказав йому Мурко: —
В мене хвостик не для того,
Щоб тягати мене за нього
З хати задом-наперед,
Щоб болів мені хребет...“
І Васько спросоння буркнув:
„Ну, то я не буду, Мурку...“
А Мурко, що поруч спав,
Глибше хвостик підібгав.

О. Кобець

Ц В І Р К У Н И

Цвірінькали на городі цвіркуни.
Метушилися два хлопці пустуни.
Не зупиняться, не стануть, ні на мить,
Намагаються цвіркунчика зловить.
По грядках перебігають з краю в край:
„Ой, хапай його, швиденько хапай!“
Там Юрасик перестрибував пеньок,
Зачепився за огудину диньок,
І томатове бадиллячко зламав,
А цвіркун уже десь далі поскакав.
— „Щось під кущиком ворушиться, тут ось!“
Аж танцює за кущем малий Тодось.
— „Вже піймав! Його у жмені маю я!“
Розтуля — а на долоні... жабеня.

**Ну, чого ви метушились, ну чого? —
Не зловили ви цвіркунчика того,
Жабенятко поплигало до води.
А в городі ж то нароблено біди! —
На грядках, де гарцювали ви удвох,
Потолочені цибуля і горох.
А он далі, нерозумні пустуни
Позривали ще зелені кавуни,
Потоптали огірочки молоді...
Як побачить ваша мама — що тоді?**

Г. Чорнобицька

Смерть черепашки

Я дуже люблю звіряток і птахів. Звірятка і птахи — це мої вірні друзі. Коли я побачу в полі або в лісі маленького сірого їжачка чи розмальовану назелено ящірку, або довгоносого дятля з барвистими грудьми чи хвостату золотисту білку — я довго стою й милуюсь ними; часто біжу слідом за попелястою мишкою, цікавлячись, де її хатка і як вона живе. На річці ловлю я розмаїті рибки й черепашки.

Одного разу приніс я з річки маленьку, з кулачок, мабуть, черепашку, з твердим панциром на спині, та й поставив у хаті. Зробив дощану невисоку скриньку, накидав туди торфу (бо черепашка, знайте діти — на торфі лазити любить!), а для їжі — капусти, салати, чищеної банани, помідора, огірка. Мама сміється, що стільки я харчу їй накидав.

— А звідки ж ти знаєш, —

питає мене, — що черепашка все оте єсть?

— В школі нас учили, — пояснюю я мамі. — Черепашка тільки гострого не може їсти, як от, скажімо, редьки, паприки чи чого там. А салату, капусту, помідори, огірки, банани — єсть. І молоко, воду пє.

— То не дурна твоя черепашка! — сміється мама. — Як і ти!

— Звичайно, — кажу, — багато звіряток люблять краще їсти, як людина.

Радувала мене черепашка. Я вже наче про всіх інших звіряток забув, усе коло неї та з нею. Після школи і домашніх завдань беру її і йду на зелену траву, випускаю її на волю. Бачу, як вона помаленьку перебирає своїми чотирма ніжками з розчепіреними лапками, як у гусеняти, водить голівкою на боки, скубе травку. А коли зачує рух, відразу ніжки й голів-

ку ховає під свій кістяний панцир.

Доглядав я за черепашкою, як за рідною сестричкою. Аж одного разу бачу — моя черепашка не єсть, не пе. Що не дам, куди її не виставлю — на вікно, на світло і повітря, надвір серед трави — ніде черепашка не єсть. Я її на руки, гладжу по голівці, роздивляюся скрізь — чи не поранена чимось, чи не загнала в ніжку кюлючки. Нема ніде нічого. Здорова, а не єсть.

Згодом вона почала чимраз менше рухатися; все, було, сидить на одному місці, з повішеною, немов хвора дитина, голівкою. Жаль мені стало черепашки, аж плакати хотілось.

Я звертався до мами, до тата, що є з черепашкою, чим її задарити, але ніхто нічого не знав.

Так минув деякий час. І одного разу, коли я ранком прокинувся й побіг до черепашки, в мене закалатало серце, а на очах виступили слози. Моя черепашка була мертвa. Я взяв її, вгорнув у білий папір і, разом із скринькою, тёрфом і черепашиними харчами й питвом, відніс у город і там закопав. Це був сумний похорон моєї любої черепашки.

Але мене довго цікавила таємниця, чому померла черепашка? Я не міг заспокоїтися, поки не дізнався цього. Це сталося в зоологічному парку, коли я ходив туди разом із мамою і татом. Я відшукав там одного службовця, що доглядав за зви-

рятами, й розповів йому пригоду з моєю черепашкою. Службовець вислухав мене пильно, а тоді усміхнувся й запитав мене:

— А чи тобі скучно і сумно, коли ти залишаєшся в хаті сам, без мами і тата, без сестрички чи братіка?

— Еге, — кивнув я головою.

— А коли б тебе так забрати самого і відвезти на якийсь острів, то щоб з тобою було?

— Я б дуже сумував... — відповів я, задумавшись. — Може, й не єв би, а, може, і вмер би...

— Ну от, бачиш, — знову посміхнувся службовець зоопарку. — А черепашка теж не могла сама вижити.

Я широко розкрив очі й нездовірливо, з-під лоба, глянув на вусатого службовця.

— Так то я, а то черепашка... — здивовано вимовив я. — Хіба черепаха що розуміє?

Вусатий службовець засміявся:

— Як бачиш — розуміє. Не стільки розуміє, як відчуває.

— А коли б я мав дві, три черепашки, тоді б вони жили?

— Тоді б жили, — підтвердив службовець.

І щэ ж би ви гадали, діти? Я потім дістав дві черепашки і так само лишив їх у хаті й доглядав за ними. І вони не вмерли. Живуть у мене й досі. Як не вірите — приїдьте подивитись. Прошу.

Петрусь

В Е Ч И Р

Ходить котик біля хати,
Котик сірий, волохатий.
Ходить котик і муркоче,
Мов когось приспати хоче:

— Мур-мур,
Няв...

Ой ти котику сіренъкий,
Всі поснули вже давненько
І тобі пора вже спати,
Не ходити, не співати:

— Мур-мур,
Няв...

Діма

Кущик, павучок і мишка

У Галинім садочку був собі кущик, а під кущиком — нірка. У нірці жила мишка. Кущик похитував галузками, шумів листям, з вітриком розмовляв. А мишка у нірці смачно спала або сиділа під кущиком проти сонечка і вигрівалася. Гарно було!

Раз закрався до садочка гість іздалекого поля, куцохвостий зайчик. Розглянувся: „Го-го! Скільки тут усіляких незнаних присмаків! Нові рослинки, нові галузки“. Бігає зайчик по садочку, тут відкусить листочка, там гризне галузку — випробовує, чи смачне.

Прискакав і до нашого кущика, спявся дубки на задні лапки, досягає ротом найкращої галузки. А на галузі, під найбільшим листком, сидів павучок, мостиився спати. Злякався сердега, що зайчик його разом із листочком схрупає.

— Ой, біда; біда! — закричав павучок. — Рятуйте!

Вискочила мишка з своєї хатки. Дивиться — кущик аж тремтить, жалко йому найкращої, найчепурнішої галузки. Стала

мишка зайчика прохати-вмовляти:

— Пане Довговушенку! Вірте мені, цей кущик дуже-дуже несмачний. Навіщо вам псувати собі смак? Язик вам затерпне. Чи не краще вам наїстись усмак молодої соковитої капусти?

— Де, де вона? — запитав зайчик, що дуже любить капусту.

— На грядці, за тином! — показала мишка лапкою. І зайчик пішов собі на грядки смакувати капусту, кущика не зачіпав і галузка зосталася непошкоджена.

— Спасибі! — промовив до миші кущик і поклонився їй своїм вершком. — Я тобі, добра сусідко, цього не забуду.

— Спасибі! — сказав павучок, махнув до миші привітно лапкою, а потім зробив тонку міцну ниточку-павутинку і ще міцніше привязав свого листочка до галузки.

Минуло кілька місяців. Настала рання осінь. Першим на кущику зіяв той листочек, що під ним мешкав павучок. Був би відірвався від галузки, але

держала його павутинка. Одного ранку вийшла мишка з нірки подивитись, чи не погубили діти на стежці солодких окрушин. Погода псуvalася. Десь на недалеких горбах сидів осінній вітер, надув великі губи і дмухав так сильно, що в Галинім садочку хиталися всі дерева, кущики, галузки й листочки.

Вибігає мишка з-під куша, а назустріч — ох! ох! — кіт! Здоровий чорний котище з близкучими зеленими очима.

Мишка шастя у траву, але хвостика добре не заховала. Кіт скочив за мишкою, і його за-гребущі пазурі стали нишпорити в траві перед самим мишиним носиком. Мишка кинулась у другий бік, заховалась під невелику лопушину і стишилась. Кіт не бачив мишки, але чув шелест у траві, піднявся на задні лапи і пильно дивився, куди б йому скочити.

— Мабуть, мені вже не бачити власної хати під кущиком, ні не хрупати солодких бубликів! — з жалем подумала мишка.

З безрадним трепетом дивився кущик на пригоду мишки. Загородив котіві дорогу галузкою, але це не помогло. Тоді кущик побачив, що біля зівялого листочка сидить павучок — той самий, що колись привязав листочка до галузки міцною павутинкою.

— Розірви павутину! Розірви!! Мерцій!! — зашелестів кущик.

Павучок був здогадливий

Прискаакав і до нашого кущика, спявся дики на задні лапки, досягає ротом найкрашої галузки.

хлопець. Умить зрозумів. Пере-кусив павутину і листок із шелестом улав на землю.

Ш-ш-ш! Фі-ю-ю! — виспіував осінній вітер. Його подих підхопив зівялого листочка і поніс по траві. Листочек зачіплявся за травинки і підстрибував, мов живий. Кіт подумав, що це втікає мишка. Мерцій кинувся в погоню за сухим листком. А тим часом мишка смик сюди-туди, сюди-туди й сковалась у своїй безпечній нірці.

Кущик радісно похитував галузками. Йому смішно було дивитись, як чорний кіт із зеленими близкучими очима, наздогнавши листка, пізнав свою помилку і засоромлений пішов додому. Кущик поглянув на зраділого павучка і зашепотів йому над головою:

— За добро треба завжди віддячуватись добром!

Р. Завадович

ЗИМА

ЦЕ НЕ БАБА БУДЕ — ДІД!

(Зимова пісенька)

За вікном літали білі бджілки
Цілу нічку над селом,
А над ранок посідали
Сніжним білим килимом.
Вибігли із хати діти
Так зраділи: Сніг упав!
Ну-мо бабу всі ліпити!
Служний час уже настав!
І пішла робота жваво:
Кожний дуже поспіша:
Тулуб вийшов вже на славу,
Ще зосталась голова.
„Гарно голову ліпіть ви“,
Обізвався тут Тарас.
„І щоб личко їй зробити,
Принесіть хто, що гаразд!“

Дві вуглинки у торбинці
Мала Ірця принесла.
„Чорні очка в баби будуть!“
Тішиться вся дітвора.
Цю морквиночку жовтеньку
Мама Тетянці дала.
„Буде в баби ніс довгенький!“
Засміялась малечня.
„Зробимо уста червоні
Із червоних бурячків,
Що добула нам Оленка
З льоху, у своїх батьків“.
Що то втіхи, що то сміху
Аж луна летить селом.
Ось закінчено роботу,
Всі біжать за помелом!

На той час вертався з школи
Старший брат Сашка — Івась
І гукнув до діток: „Любі!
Краще б то був дід у вас!
З баняка зробіть ви шапку
І лульку до уст вstromіть,

А до рук дайте лопату,
Пісеньку йому складіть!
Діду, любий сніговиче!
Зоставайсь тут до весни,
А як сонечко пригріє,
Забирайсь на північ, ти!“

Н і на Н ар к е в и ч

Сніжинка „Срібна Зірка“

„І-у-у!“ заводив своєю пісню Північний Вітер. Він поспішав до бабусі Зими. Прилетів під віконце та швидко застукав.

— Гей, бабусю, вставайте! Вже час посылати на землю ваших діток. Там чекають снігу! поспішайте! У-у!

Та й полетів вітер над полями, горами, морями, все далі й далі. Старенька Зима почала готовувати свох діток у дэрогу. А хто були її діточки, ви напевне догадаєтесь. Це були чудові маленькі сніжинки-дівчатка, що спали на сірій мряці. Коли бабуся збудила їх, вони почали протирати очка, потягаючись і не розуміли, чого вона від них хоче.

— Вставайте, дівчатка, час вам летіти на землю. Це велика й цікава подорож! Зможете танцювати, крутитись у повітрі, скільки схочете, а як стомитеся, то спуститесь на землю відповіchatи. Там живуть люди, тварини, там є гарні дерева, річки, озера.

— От добре, от добре! — згаділи сніжинки. Пічали чистити та розправляти свої сріб-

листі білі спіднички, чесати кучері. Кожна сніжинка хотіла бути гарною. Але найкраща з них, що її звали Срібною Зіркою, сумно дивилась на бабусю. Їй не хотілося покидати рідної хмарки, не цікавила її подорож на землю.

— Бабусю, де ми там будемо жити, що будемо робити? — тихо запитала Зиму. Зима глянула ласково на сніжинку і відповіла:

— О, там місця досить та й діло знайдеться теж. Де схочеш, там і спочинеш на землі. Можеш разом із другими сніжинками спуститись на поле. Там будеш захищати рослини від холоду, поки не прийде весна. Можеш спуститись на дах якогось будинку або на гілки якогонебудь дерева, де з іншими подругами перечекаеш всю зиму. Тепер дуже гарно було б тобі спуститись на якусь дзвіницю, бо Різдво недалеко. Тоді коло церкви дуже гарно й на дзвіниці дзвонять дзвони, розповідають про велике свято.

— А коли промине зима, як ми повернемось додому? Мені

вітер казав, що як сонце пригріє то всі ми розтанемо. Бабусю, що це таке — розтанемо?

— Ти не журися! Це правда, як сонечко пригріє, ти вже перестанеш бути сніжинкою, розтанеш, обернешся на краплинку води, а як ще дужче пригріє, то станеш легенькою, легенькою парою. Тоді знову зможеш піднятися вгору і хмаринкою піввернешся до мене. А тепер поспішай! Чуєш, вітер знов гукає.

Срібна Зірка побігла до своїх сестричок і скоро вони всі вирушили в подорож до землі. А справді було гарно летіти під спів вітру, танцювати з другими, такими ж, як вона. Вітер допомагав сніжинкам у їх подорожі, пособляючи їм спуститись там, де вони хотіли. Одні вибрали собі поле, другі крівлі різних будинків у місті, треті зелені, пушисті гілки ялинок.

Одна тільки наша Срібна Зірка ще не вибрала собі місця для відпочинку. Думала про дзвіницю, що про неї говорила їй бабуся. І справді — урочисто задзвонили дзвони, а з церкви залунали гарні ~~співи~~. Люди йшли по вулицях міста задоволені й веселі. У кожного були усміхнені очі. Сніг переставав падати і лиш тихо й повільно кружляли в повітрі окремі сніжинки, а серед них була й Срібна Зірка. Вона вже мало не рішилась спуститись на дзвіницю, коли з протилежного боку вулиці в одному будинку відчи-

нилися двері й вийшла молода жінка, що вела дівчинку за руку. Це була бліденка, жвала дитинка, що жадібно вдихала свіже повітря та з цікавістю розглядалася навколо.

— Мамусю, мамусю — це сніг! Який же він гарний! Перший раз бачу сніг у цьому році! Я вже більше не хвора, правда, мамусю? Хоч би одну сніжиночку мені зловити! Дівчинка почала робити спроби зловити сніжинку. Срібна Зірка це почула та й промовила до себе:

— Це якраз добре місце для мене — рученята цієї дівчинки. Там я відпочину!

Мить — і на руці дитини вже сиділа чудова зірчаста сніжинка.

— Мамусю! А я таки зловила сніжинку! Глянь! — радісно викричала дівчинка, але... ще мить і замість сніжинки вже блищає крапля води. Розтанула Срібна Зірка від теплих ручок дівчинки.

— Розтанула! Розтанула! — плакала мала дівчинка. А краплинка води, що колись була сніжинкою, хотіла сказати дівчинці, щоб вона не плакала, що вона знову повернеться на землю, а зараз... Срібна Зірка почула надзвичайну легкість. Легенькою, білою хмаркою звільнилась вона знов угору і незабаром відпочивала у захисній хатці бабусі Зими.

— Бабусю, ця хвора дитинка так втішилась, коли я спустилась їй на руку. Я забула, що від тепла ми танемо. Ви не гні-
14

Коли бабуся збудила їх, вони почали протирати очка, потягаючись, і не розуміли, чого вона від них хоче.

ваєтесь, що я так скоро повернулась до вас? — питалась Срібна Зірка.

— Ні, моя люба, не гніваюсь, бо хоч ти й поспішила верну-

тися до дому, але зате, хоч не надовго, втішила хвору дитину. А це — найкраще, що ти могла зробити, відповіла бабуся Зима.

Ніна Наркевич

* * *

**Ладки-ладоньки в долоні!
Узуватись буде Доня.**

Перше вдягнемо панчішки,
От, такі тепленькі!
Черевиченьки на ніжки,
Гарні і новенькі.

**Ладки-ладоньки-ладусі!
Доня піде до бабусі.**

А бабуся запитає:
Чи не змерзли ніжки?
Ні, бабуню, Доня має
Ось, які панчішки!

Г. Чо.

...

Синичка

А синичка на зиму і не заснула і не відлетіла. Не заснула тому, що взагалі ніхто з пташок не хотів ховатися в темні нори та засипати. Але й відлітати вона не схотіла, хоч казали інші птахи, що в далеких теплих краях цілий рік, навіть узимку цвітуть квіти і всякої комашні завжди досхочу.

— Ти замерзнеш тут, чепурушко! — казали солов'ї, які відлітали найраніше. Це були найкращі співці в лісі і, напевно, вони так поспішали, бо боялися за свої голоси, щоб не загубити їх на морозі. — Летімо швидше, з нами!

— Вмреш з голоду, під снігом нічого не знайти! — мовили журавлі, розправлюючи дуже широкі крила.

— Нам сумно, але треба летіти! — і вони жалібно закурликали.

— Я — маленька, мені небагато треба, — подумала синичка.

— Нам набридає в одному місці, — заявили, збираючись у дорогу, граки. — Тепер ми летімо за кордон, а наші північні родичі прилетять сюди. Так вже ми, граки, виховані, — влітку дома — взимку — мандрівка.

І, вони, презирливо дивлячися на синичку, полетіли за кордон, а чужі граки з півночі прилетіли, навпаки, в наш ліс.

Синичка не розуміла, чому б і тим гракам не лишатися дома;

але, певне, вони були вже так виховані.

— Може й тобі хочеться летіти? — спитала з острахом лісова яблунька, на гілках якої примостилася синичка. — Ах, як сумно, коли всі відлітають, коли йде сніг і виє хуртовина. Та нехай всі дерева скажуть тобі — синички ще ніколи не кидали нас, навіть у найлютіші морози... Але, як хочеш...

— Ні, ні, — заспокоїла її синичка, — я нікуди не полечу від тебе. Адже зимували тут тато і мама, адже лишаються брати і сестри, і дивись, скільки ще гостей налетіло зимувати в наш ліс з півночі!.. Мабуть, вже й не така страшна зима, як усі кажуть. — І вона застрибала по гілочках, заглядаючи у всі щілинки, чи не заховався деякий червячок, яка гусінь, бо вона й хвилинки не могла посидіти без роботи.

Синичка співала весело:

Ціні-ціні-зіні-зі...
Не боюся я зими.
Ти, зимо, не лякай,
Я не кину рідний гай!

І всім деревам зробилося спокійніше. Та, мабуть, сама зима почула, як хвалилася синичка. Вона заскриготіла, зарипіла від люті. О! Це було добре чути по всьому лісу і всі струмки і річки кригою вкрилися, а вранці прокинулася синичка і поба-

чила, що весь ліс у снігу: і долі сніг, і на гілках сніг, скрізь сніг.

— Hi, — думає синичка, а я все таки співатиму!

Сіла на гілочку і заспівала. Та тільки і голосок ніби не той, і дзвінко ніяк не виходить, а так трошки-трошки попискує:

Пінь-пінь — ах-ах-ах!
Поховалось все в снігах,
Та мене він не злякає,
Я не кину свого гаю!

Полетіли вітри до зими, ка-
жуть: усе вже снігом засипали,
і навіть великі річки вже зупи-
нилися, а от є така птичка-неве-
личка, синичкою зветься, ніяк
покоритися зимі не хоче. Стри-
бає та й годі. Не знаю вже, що
там наказала зима вітрам, тіль-
ки задули вони так, що всі до-
роги, всі стежки замели кучугу-
ри снігу, як гори насипали, за-
вили так, що навіть вовки, які
й самі на це виття мастаки, по-
лякалися, а така дрібnota, як
зайчик, білочка, лісові мишкі,
хоч і в хутрових шубках, а боя-
лися і носа висунути на мороз.

А синичка залетіла за товсті
гілки старого дуба, де чагарник
та дерева переплелися між со-
бою і вітрів не пускають, і шу-
кає ретельно в корі собі чогось
поснідати. Така вже вдалася ця
синичка — не хоче сумувати та
й годі! Бачить, у щілинці кори
лежить ніби заніміла гусінь. От
добре, хороший сніданок! Тіль-
ки до неї, — як тут три горобці
налетіли, хочуть перед самим
синиччиним дзьобиком гусінь
узяти. Та метка синичка хіба

поступиться — одного клюну-
ла, другого штовхнула, знялася
бійка!

Полетіли геть горобці ні з
чим.

Трошки підбадьорена перे-
могою синичка пострибала по
гілках далі на розшуки.

Ніхто в лісі так вправно і
швидко не лазив, як вона. І що
тільки синичка не виробляла по
дорозі, куди тільки не стукала-
ся своїм маленьким дзьобиком.
Побачили це вітри — хотіли
звнову вгодити зимі, задули ще
дужче, треба хоч на мить си-
ничці заховатися. Вона й пурх
в якесь невеличке дупло. А то
було білчине дупло. Білочка са-
ма лежала зщуливши, зголод-
ніла, замерзла. Може б вона й
схопила б синичку, — коли го-
лодно, то не дуже розбираєшся
в їжі, — та синичка миттю ви-
летіла з дупла. Куди ж подати-
ся? Уже й вечір суне. Зимовий
день короткий, вигляне сонце,
та й так, ніби й воно змерзне —
швидко заховавтесь. Сіла сич-
ка на сосну. Найжилася, голівку
в крильця увібрала, сидить пух-
овий мячик та й годі. Так і за-
снула.

Не спи, синичко, обережна
будь, — дивись, потихеньку
підкрадається до тебе куниця,
уже й лапу свою хитру простяг-
ла — от-от схопить синичку. Та
побачила стара сосна таке лихо,
заворушила лapatим гіллям.
Стрепенулася синичка, мерзій
від лихого ворога.

Отак і боролася синичка що-
дня, щомить за своє життя.

І нам зима здається довгою, а такому малому створінечку, як птичка, мабуть, кожен день, як місяць, а все таки стрибала і співала вона весь час, хоч голосок вже був зовсім тонесенький. А зима ще дужче лютує, — ну, як таки так не може вона перемогти малесеньку птичку! І рипить, і скрігоче, і снігу накидає, мов з рукава, просто купами, а не сніжинками.

— І що там зима виробляє? — питает сонечко у хмар. А хмари ж блукають по всьому небу і все бачать, що робиться.

— Та є у лісі птичка-невеличка. Зветься синичка, не хоче вона зимі коритися, все стрибає та співає.

— Ану гляну, що то за птичка! — мовило сонечко і глянуло.

Бачить, справді, чепурна тaka, гарна, манесенька птичка по снігу ніжками чеберяє і, видно, холодно їй, а стрибає, на гілку влізла, дзьобиком щось шукає.

— Ну й мила птичка, зими не боїться! сказало сонечко і за сміялося. А як сонечко засміється, то всі ж уже знають — враз тепліше робиться. І всі

вгору починають дивитися. І синичка голівку вгору підвела. Бачить — сонечко до неї сміється. Весело їй стало і так голосно вона заспівала, щоб аж сонечко почуло.

Зіні-зіні-зіні-зінь!
А вже сонце і теплінь!
Сонечко, сонечко світи,
Не ховайся за хмари ти!..

Ну, звичайно, після такої пісеньки сонечко вже не могло заховатися, і, навіть, коли вже брів у ліс вечір, сонечко трохи затрималося, тому ѿ день був трошки дзвішний.

А в лісі всі говорили:

— Слухайте, слухайте, як сьогодні весело співає синичка. Може, це зимі кінець?

Другого ранку сонечко ще раніше прокинулось, хотілося йому швидше знову на веселу птичку глянути. Тільки виглянуло — а синичка вже літає, і з нею ще багато синичок і співають вони всі:

Приголуб наш рідний гай!
Зіні-зіні-зіні-зінь!
Може, це кінець зими?
Сонце, сонечко, вставай!

Оксана Іваненко

СНІЖОК

Сніжок з вітром крутиться
По двору,
Кличе всю на вулицю
Дівору,
Але діти дивляться
Крізь шиби

— Ні, — кажуть, — не вийдемо
В час такий,
А як блисне сонечко
З-за хмарок,
О тоді ми вийдемо
На сніжок.

Дмитро Чуб

ХОДІМО САНКУВАТИСЬ

Випав сніжок. Ялиночка ді- стала нові біленькі шати.

Сонечко ясно світить, аж очка болять. Івасик взяв новенькі саночки, одягнув спортиве убраннячко: довгі сині штанята, біленький светерик, синій шалік, така ж шапчина синя з білою кулькою.

Перед ним великий горбок з якого буде зіздити. Івасик кличе свою собачку „Вовчика“ йти разом санкуватися. Буде гарна забава.

Мила несподіванка

Була сїбі одного разу одна снігова баба.

У високих горах, серед великого снігу, стояла на горбі і дивилася вниз.

Хто її там поставив і пошо — не знати. А можна догадатись, як там скучно було її самій. Нікого довкруги, ні дитинки, ні навіть пса.

От і дивиться вона вниз, а там місто: повно людей, і дорослих, і дітей, авта, трамваї, все рухається, біжить, говорить, сміється.

— Ні, — сказала — дозвіле не відержу! Мушу між дітей!

Та ї, як лиш смерклося, наша

баба присіла, круцьнула собою вліво, вправо та й пошкандибала в долину: діб, діб. А далі: беркець! та й опинилася вже на вулиці перед якоюсь крамницею.

А там стояло авто з причепкою. От нагода! — подумала та й викарабкалася на причепку.

Аж тут із крамниці вийшов шофер. Зирк, а там, на причепці якась баба сидить, що її раніше не було.

— А хто ти така будеш і чого хочеш?

— Та я снігова баба, милості прошу, скучаю тут у горах за

дітьми. Провезіть мене, будь ласка, до міста. Ви ж знаєте, як нам, сніговим бабам, трудно ходити. Ще чого доброго, авто може переїхати, чи якийсь пси-сько напасті.

— Та про мене — так шофер, — то вже їдь, коли так дуже наперлась! Але тримайся добре, бо причепка кидає.

Їдуть вони, ідуть де скоріше тихо, а де поволі, то баба пи-тає:

— А снігу то у вас багато?

— Було трохи, але вже щез.

— А снігові баби є?

— Де там! На лік немає!

— А Дід Мороз навідується?

— Ой, ще й як! Часом так тисне, що аж свічки в очах ста-ють.

— Ов! — каже баба. — Здоровий старець! А діти в тебе є?

— Є двоє: хлопчик Мироство і дівчинка Сяня.

— Ха, ха, ха! — врадувалась баба. — Тоже добре, то дуже добре! Вези мене відразу до своїх дітей. Я і так ніякого мешкання ще не маю.

— Добре, — каже той. — Але тепер діти вже сплять.

— Нічого — підоожду до рана.

Зайшли на подвір'я, де стояла шоферова хатка.

— Ну, злізай бабо! Ми вдо-ма. Он там, бачиш це вікно, то спальні моїх дітей. Стань собі під вікном і зачекай поки не повстають. Взяв би я тебе до гаражу, та це не було б добре для тебе.

— О, ні, ні! Ми, снігові баби, перебуваємо лише на дворі.

І вона пошкандибала під вік-но, де спали діти.

Стойть вона, стойть, дивиться у вікно, а місяць світить. Аж тут дівчинка Сяня пробудилась. Думала, що то вже день, так ясно було. Глянула у вікно і аж затрусила зі страху. А там щось таке стойть, все в білому, якась постать і дивиться про-сто на Сяню.

— Боже, Боже! — шепнула Сяня, — що це таке? Мара я-кась, чи привид, чи що? Злізла потихеньку з ліжечка та до Ми-рося:

— Мирося, братчику, про-будись! Он, глянь, за вікном мара якась стоїть! О! Як я бою-ся! Як боюся!

А братчик, Мироство, стар-шенький і відважний (звичай-но, хлопчик) миттю пробудив-ся та хап за рушницю, хап за револьвер (на всякий випадок) і шур до вікна. Та ледве набли-зився і:

— Ха, ха, ха! — засміявся. — Ото, Сяню маєш чого боятись! Та ж це звичайна собі снігова баба. О, яка мила несподіванка!

— А звідкіля ж вона тут вzia-лася?

— Того я вже не знаю. Чи з неба впала, чи звідки. А тепер йдім ще спати, рано про все довідаємось.

А рано, що то було радости! Діти плескали в долоні, ходили кругом баби, розпитували: що, де, звідки і як? А снігова баба все їм розказувала. І як вона

Ха-ха-ха! засміявся. Та ж це звичайна собі снігова баба! О, яка мила несподіванка!

приїхала на татковій причепці і як погубила гудзики від своєго киптаря та капелюх з голови. Так тряслось.

— О, не журися дорога бабо! Ми тебе приберемо.

Та й зараз знайшли старень-

ку мамину шапочку, теплий шалик, декілька гудзиків і прибрали бабу гарно, не дізнання.

А Миросьо приніс свіжу морковку і причепив їй новий носик, бо старий від зимна попсу-

вався. Потім діти дали бабі мітлу в руки і сказали.

— Бабусю вдень ти будеш гратися з нами, а вночі замітати подвір'я, щоб тобі не було скучно.

От і зажили вони вкупці весело та щасливо. Буває діти поберуться за ручки, ходять кругом баби і приспівують їй:
**А снігова баба вилізла на граба.
Впала баба з граба, поломила тичку,
Розпалила вогник
Та й спекла Діду-Морозу паляничку.**

А Дід-Мороз, як почує цю співанку та як набере повний мішок холодного вітру, як війне ним на ціле товариство, то баба зрадіє, бо справді стає кріпша і здоровша, а дітям то

личка почервоніють і ручки заклякнуть.

Ще довго трималася снігова баба здорово. Ніччу замітала подвір'я, а рано гралася з дітьми і розповідала їм, що бачила вночі. Чи де якийсь лес перебігав, чи гавкав, а вона проганяла його мітлою, чи котик лазив по дахах, чи голуб з просоння заворкував, а сорока заскрекотала на плоті: „Надбrijдень“. А як настало тепло, то баби одної ночі не стало. Чи вернулася в гори, де вічні сніги і леди? Чи тепленької ночі розплилася чистеньким струмочком і з дощиком поплила до річки?

Не знати де поділась.

Олена Цегельська

ПТАШИНА ЇДАЛЬНЯ

**Гей, у нашому садочку,
Хоч скрізь сніг — пташок багато,
Бо для них гарну ї дальню
Збудував наш тато.**

**Кожним ранком кришечки
Ми для них виносим
І ченіненько до обіду
Щебетушок просим.**

**„Їжте любі, та досита
Собі наїдайтесь,
А як дмухне завірюха,
Під стріху ховайтесь.**

**Незабаром весна прийде,
Все зазеленіє,
І тоді вашу ї дальню
Ми скоро закриєм.**

**Побіжимо в ліс, у поле
Квіточки збирати
А ви, малі щебетушки,
Будете літати!**

**Станете шукати
Скрізь собі поживи!
Без ї дальні заживете,
Весело й щасливо.“**

Ніна Наркевич

СВ. МИКОЛАЙ

Марянка й Наталочка

Моїй внучці Марянці

У Марянки була гарна ляля. Очка в неї були сині з великими, довгими, „справжніми“ віямі, справжні, довгі, русяви коси, які можна було чесати й за-плітати. Коли Марянка брала ляльку до рук, то вона казала: Ма-а. Звали лялю Наталкою. Перші дні, коли ляля приїхала до Марянки, дівчинка дивилась за лялькою: умивала її, чесала, одягала, роздягала, клала спати. Але потім надокучила лялька Марянці. Тижнями лежала забута, брудна, нечесана Наталочка в кутках. Мама нераз нагадувала Марянці про ляльку. Та даремне. Дівчинка тільки злостилась, хапала ляльку до рук, шарапала її і дуже часто давала її ляпаса. Наталочка тільки жалісно обзивалася в ці хвилини: Ма-а! Ма-а!

Одного ранку мама увійшла до кімнати якраз тоді, коли Марянка била ляльку.

— За що ти беш ляльку? — спитала мама.

— Вона нечесна.

— А ти хіба дивишся як слід за лялькою, щоб вона була чесна? — спитала мама. — Дивись, Марянко, як будеш так нехтувати лялькою, то св. Миколай забере її в тебе.

Але Марянка не звернула уваги на мамині слова. Через тиждень знов почала дівчинка погану гру. Шарпала, била Наталочку, ручки в ляльки були брудні, суконка роздерта, а на ніжках не було панчіх, лише один черевичок. Це було в травні місяці, коли часто Марянка гралася в садку. А другий ляльчин черевичок самотно лежав

у садку під лавкою. Нікому не прийшло на думку його пошукати.

Та настав вечір, всі полягали спати. В той час св. Миколай проходив коло всіх хаток, де були діти. Хотів знати, як діти поводяться, які мають забавки, книжки, що ще можна було б їм подарувати. Зайшов св. Миколай до садочки і побачив ляльчин черевичок, підібрав його, тоді потихеньку зазирнув до віконця дитячої кімнати, де спала Марянка. Побачив бідну Наталочку на підлозі, брудну й нечесану і поманив її до себе. А знаєте, діти, що вночі цяцьки розмовляють? Тільки ми не чуємо того. Наталочка підбігла до віконця, а св. Миколай за брав її до себе в торбу і пішов геть. Наталочка йому розказала про свою біду.

— Гаразд, — сказав св. Миколай, — відпочинь у мене, а там до моого свята ще пів року, може я знайду тобі кращу господиню.

Рано Марянка навіть не помітила, що Наталочка щезла. Тільки через тиждень пригадала, стала шукати і побігла до мами спитатись, де Наталочка. Мама серіозно відповіла:

— Бачиш, дитинко, видно таки св. Миколай побачив, що ти бєш ляльку, не дивишся за нею та й забрав її до себе. Подивись, як він сумно дивиться на тебе з ікони.

І справді, в куточку висів образ св. Миколая. Маряночка пильно, пильно подивилась в

очі святого, відвернулась, пішла з кімнати та нічого не сказала мамі. Тільки якась тихіша стала. Ніколи вже не била своїх забавок-тваринок і часто-густо після того, як набігається на дворі, побріжить до маминої кімнати, стане перед образом і все дивиться на святого.

Час минав швидко. Пройшло гаряче літо, осінь, настала зима. Наблизалося свято св. Миколая. Кожна дитинка нетерпільно чекала цього дня. Чекала й Марянка. Чекала, а серденько завмидало. Як же просити св. Миколая принести дарунки, коли таке сталося? А за Наталочкою було їй жаль і коли б вона повернулася, то ніколи не мучила б ляльки.

Приїхала бабуля до Марянки. Вона помітила, що дівчинка сумує.

— Чи ти не хвора, дитинко?

— спитала бабуся.

— Та ні, бабусю, а...

— А що?

— Бабусю, скажи мені, чи поверне мені св. Миколай мою Наталочку, коли я помолюсь? Чи вже він дуже нагнівався на мене?

Бабуся усміхнулась.

— А от ти про що! Звичайно, помолись гарненько, Марянко, попроси св. Миколая повернути тобі ляльку.

Марянка побігла до маминої кімнати, стала перед образом та від чистого серця проказалася давно вже складену молитву:

— Не гнівайся, св. Миколаю! Поверни мені Наталочку на

Твоє свято! Я її буду шанувати й ніколи більше не буду бити. Не треба мені більше ніяких дарунків, а тільки Наталочку одну!

На віях у дівчинки тримали сльози, а коли вона глянула в очі св. Миколая, то її здавалося, що він усміхнувся та не так суверо дивився на неї. Вибігла з кімнати дівчинка, кинулась на шию бабуні і прошепотіла:

— Бабусю, я думаю, що він мене простив. Він дивився зовсім не сердито.

— Добре, моя маленька! Тобі недовго чекати, може й повернеться твоя Наталочка. Давай, злагодим для неї з тобою ліжечко і пошиємо трохи одяжі.

Разом із бабусею вони скоро зробили все.

Настав вечір св. Миколая. Марянка сиділа в куточку, але все прислухувалась. Раптом за

вікном почулись кроки, хтось стукнув та швидко побріг далі.

— Мамо, мамо, — це св. Миколай, закричала Марянка. Накинула хустину, снігівці та швиденько вискочила на ганок. Там лежав гарний, великий пакунок із написом „Для Марянки від св. Миколая“.

Марянка внесла пакунок до кімнати і стала розвивати. А там, там... була Наталочка, чиста й прибрана, крісло й посуда для неї.

Марянка притиснула її до грудей і промовила вроною:

— Чуєш, Наталю, все тебе буду доглядати, щоб ти завжди була така чепурна. А тепер ходімо спати! І понесла свою ляльку до ліжечка.

А ввечорі, коли лягала спати, сказала мамі:

— Мамусю, бачиш, який добрий св. Миколай, він мені вібачив!

Ніна Наркевич

ЛИСТ ДО СВ. МИКОЛАЯ

Вчора рано всі ще спали,
Тільки я тихенько встав:
До Святого Миколая
Написати мав листа.

„Наш Святий предобрий
Отче! —

Так почав того листа я —
Завжди ченним бути хочу,
І надалі обіцяю:
Добре вчитися у школі,
Молитви напамять знати,

І ніколи... і ніколи
Не гнівити маму й тата.
Може я провини маю,
То мені простити прошу,
І також дарунок дати,
Як і дітям всім хорошим“.

Не писав я більш нічого.
А сказав тихенько-нишком:
— Я б хотів маленький човен,
І хотів би гарну книжку.

Г. Чо.

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

ПІСНЯ ПРО МАРИНКУ ТА ЗЕЛЕНУ ЯЛИНКУ

1. У зеленому лісочку виросла
ялинка,
Приходила у лісок маленька
Маринка.
Ягідки смачні червоні любила
збирати
Під ялинкою сідала часто
спочивати.

2. Та пройшло гаряче літо,
Дмуть вітри холодні
І не йде вже до ліску
Маринка сьогодні.
Сумно-сумно крізь віконце
Дівча виглядає,
А з-за хмарки ясне сонце її
потішає:

3. „Не журись, дитинко,
Усміхнись, Маринко!
На Святки побачиш знову
Ти свою ялинку!
З лісу тато привезе
Зелену красуню
Ласощі та забавки —
Принесе бабуня!“

4. Ось прийшло Різдво веселе,
Маринка співає
І в своїй тепленькій хатці
Ялинку вітає.
В колі з дітьми, дівча любе
Христа прославляє,
А ялинка їм привітно
Вітами махає . . .

Н. Наркевич

Різдвяна казка

Святий Вечір скінчився. Годинник видзвонив дванадцяту. Петрусь лежав у своїм ліжечку і смачно спав. Надходило Різдво. То була та свята ніч, коли діються різні чуда, коли оживають навіть неживі предмети. Спершу затремтіли віти на ялинці, а маленький паперовий ангелік на вершку ялинки розплющив очка і зідхнув:

— Ох, яка нудота! Цілий вечір я не міг промовити ні слова. Але тепер мушу трохи прогулятись!

І ангелік готувався зійти з ялинки. Трохи нижче висів золочений горіх. Всі прикраси на ялинці думали, що він зі широго золота, і поглядали на нього з пошаною. Але, коли ангелік проходив коло горіха, галузка зачепила за нього і здерла шматок позлітки. Горіх засторомився і сказав:

— Знаєш що, ангеліку? Якби хтось вибрав з мене осередок, то я міг би послужити тобі за повіз і ти їздив би в мені, мов царевич.

В ту ж хвилину вискочили з кутка кімнати чотири миші і сказали, що радо вигризуть осередок горіха. Так і сталося. Ангелік дуже зрадів: мав гарний візочок і дві пари коників з мишей.

— Пора в дорогу! — писнув ангелік і раптом усе на ялинці ожило.

— І ми підемо з тобою! — загомоніли яблучка, горіхи, бу-

блики, свічечки і все, що було на ялинці. Похід рушив до кімнатки, де спав малий Петрусь. Він збудився і спершу не зінав, що з ним діється. Скочив з ліжка і нараз зробився такий маленький, як ангелік.

— Будь ласка! — всміхнувся ангелік і зробив Петрусові місце коло себе в візочку. Петрусь сів піоруч ангеліка і запитав:

— Куди ми поїдемо?

— Поїдемо до неба! — відповів ангелік, пlesнув у долоні, миші побігли, мов справжні коники, а все товаристо пішло за ними. Напереді йшли парами свічечки, потім горіхи, яблучка, бублики, коник на коліщатах, паящик з трубкою, а на кінці дзига-вертуха, що ввесь час крутилася кругом себе і гуділа.

Двері самі відчинилися. Як тільки похід опинився надворі, миші дістали крила і понеслися з возиком під хмари. Крила зявилися теж у свічечок, горішків, у паяцика — всі вони стали підлітати все вище й вище.

— Подобається тобі така мандрівка? — запитав ангелік Петруся.

Щасливий Петрусь кивнув головою, що дуже подобається. По хвилині вони піорівнялись із хмаринкою, що непорушно висіла в повітрі.

— Коли б мене хто штовхнув рукою, я б спасибісна

Петрусь штовхнув — і раптом з хмарини посыпався сніг.

— Спасибі, — сказала хмарина, — тепер я легша і можу летіти, щоб не спізнитись.

— Куди? — спитав Петрусь.

— До Вифлеєму, — відповіла хмарка і зникла ім з очей.

Вище й вище підлітав візоочок з Петрусем і ангеликом. Ось і місяць недалеко. Тут було дуже холодно. Місяць мав грубу смушеву шапку і лице, запухле з одного боку.

— Чого ти так скривився? — запитав його Петрусь.

— Я дуже змерз! — відповів місяць. — А до того ще мені болять зуби. Не можу запалити в печі, бо ангели забрали всі дрова.

— Куди? — зацікавився Петрусь.

— До Вифлеєму! Там вони збираються розпалити велику ватру — таку велику, як їх радість.

Петрусь не все добре зрозумів, але подумав: „О, то мусить бути великий вогонь!“ — і вже мишіки понесли візоочка далі. Ось видно вже ранню зірницю. Зірниця прибралася, мов у гостину і, власне, кінчила своє снідання.

— Смачного вам, тіточко! — закликав Петрусь.

— Нема часу, нема часу! — заговорила зірка. — На мене чекають три царі зі Сходу, я буду ім за провідницю. — І скочила з порота.

— Куди? Куди? — гукнув за нею хлопчик.

— До Вифлеєму! — відповіла в бігу зірка.

— І чого вони шукають у тім Вифлеємі? — дивувався Петрусь. Ангелик мовчав, а мишіки понесли візоочка ще вище, просто до небесних воріт. Ангелик і хлопчик постукали. Вийшов святий Петро і запитав, чого собі бажають.

— Чи господар... теє, чи Господь Бог дома? — зажався зніяковільний Петрусь.

— Нема, хлопчику, Господа Бога дома — відповів святий. — Виїхав.

— А... а... куди?

— До Вифлеєму.

— А чому до Вифлеєму? — запитав ангелик.

— У Вифлеємі народився маленький Ісус, Син Божий! — пояснив ласково святий Петро.

Лице ангелика проясніло від радості. Раптом він схопив Петруся в обійми і широко поцілував. За їх прикладом пішли всі інші, яблучка стали цілуватись з горішками, свічечки з бубликами, а паяцик з дзигою. Всі раділи, що Ісусик народився, гомоніли одні до одних „Христос народився!, а ці слова понеслися по всім світі і злилися в одно з ангельським хором, що лунав десь із землі.

— А може б іми поїхали до Вифлеєму? — запитав Петрусь ангелика.

— Ні, не можна, бо вже пізно. Зараз зійде сонце, а ми перед сходом сонця мусимо бути дома! — відповів ангелик,

хоч і йому дуже хотілося поїхати ще до Вифлеєму.

Знов посідали в візок і полинули вниз. В Петруся аж дух заперло, аж в очах потемніло, аж в увах зашуміло, коли злітав на землю.

І раптом — Петрусь збудився. Він лежав на своїм ліжечку і був знов великий, а сонце заглядало до нього в вікно. Петрусь скопився і побіг подивитись на ялинку. Там було все

так, як він залишив учора ввечері. Ангелик стояв на вершечку, свічечки стриміли в своїх ліхтариках, бублики висіли на срібних ниточках, паяцик лежав під ялинкою... Тоді Петрусь попросив маму, щоб здійняла йому ангела з ялинки. Дивився на нього довго-довго і поцілував ніжно-ніжно. Пригадав собі прекрасний різдвяний сон.

За Прісею Мадир Р. З.

СВЯТ ВЕЧІР

Мамуся накриває стіл до вечірі.

В куті стоїть „дід“ — сніп пшениці. На підлозі устелена солома. Під скатертиною положене сіно. Тато пішов до стайні до коней, корів та іншої домашньої тварини, щоб в цей вечір нагодувати їх по святочному.

Нatalочка дивиться у вікон-

це чи не з'явилася на небі перша зірка.

Вона убрана по святочному в гарно вишитій сорочці. На голові має червону стрічку.

„Мамочко, Мамочко! Колядники йдуть. Я бачу зірочку на небі“.

Всі сідають за стіл і помолившись Богові споживають 12 святочних страв.

НА НОВИЙ РІК

Годі хлопці, годі спати!
Швидше встаньмо, геть із хати:
Вже ж настав нам Новий Рік, —
Швидше йдімо ми на тік.

Ви не гнівайтесь, татуню,
Що заскочим трохи в клуню:
Наберем собі потроху
Жита, гречки і гороху,
Візьмем трохи і пшениці
Та насиплем в рукавиці
І шугнемо по хатах
Швидко, прудко, як той птах.
Хто ще спатиме — ми збудим,
Бить горохом того будем,

Тарабанить по кожусі,
Щоб устати таки мусів,
Нам якийсь гостинчик дати,
А ми будем посівати:

— „Посіваємо на щастя,
Посіваєм на здоровя —
Сіємо на Новий Рік.

Просим Тебе, милий Боже,
Роди в полі хлібець гоже,
Жито, гречку і пшеницю
І усякую пашницию.
Сієм, вієм, посіваєм,
З Новим Роком вас вітаєм!

НА ЗИМОВІ ВЕЧОРИ

СНІГОВА КРАЛЯ

У Зими-бабусі була гарна дочка
Мала срібні кучері, з крижинок віночок.
Весела, привітна краля всіх любила
До Юрка зимою завжди приїздила.

Як тепліше стало — з дітками прощалась
І Юркові тихесенько на вушко казала:
— Слухай, Сонце гріє все тепліш-тепліш.
Пойдьмо з тобою на північ скоріш!

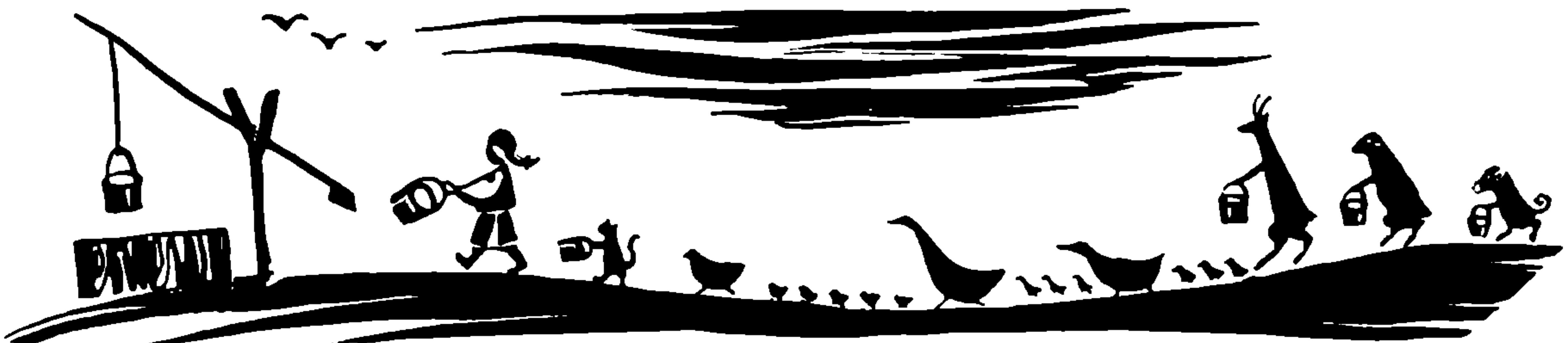
Там морози вічні, сонця там нема.
В крижаних палатах там живе Зима.
Білі ведмежата вже давно нас ждуть!
Лагодь гринджолята, збираймося в путь!

Почуєм багато цікавих новин,
Про свої пригоди розповість пінгвін,
Як в далекім морі рибку полював,
Але замість неї зірку він піймав.

Зірку не небесну, а живу морську . . .
Чи ти чув, Юрасю, про зірку таку?
Чи ти чув про коня, що в воді живе,
Травички не єсть він, ніколи не рже?

Час промине скоро в палаті Зими.
Приготуєм знову гринджолята ми,
Помахають крилами нам смішні пінгвіни,
Повернешся знов у рідну країну.

Ніна Наркевич

Бідне сернятко

Сніжок падає і падає. Дерева покриваються блискучим білим снігом. Сонечко світить аж очки треба жмурити. Так гарно навколо.

Діти радіють, їздять саночками, бавляться снігом, ставлять „сніжні баби“ з мітлою на подірі хати. Всі вдоволені. Личка червоненькі. Гамірно і весело.

В містах і селах сніг дітям приносить радість, а в лісі бідним звіряткам сніг віщує голод і примушує всіх бути особливо обережними.

Особливо бідують зимию такі звірятка, що живляться травою, як олені і серни. Голод примушує їх рити сніг, щоб добути з-під нього опале листя та суху минулорічну траву. Від голоду вони гризуть кору та галузки дерев.

Ще більшу біду приносить звірятам сніг, коли він от тільки

впав й виходять стрільці-ловці на полювання. Бідних зайчиків знаходять по слідах. Чатує їх загибель, якщо будуть необачні та завчасу не втечуть чи не сковаються.

Не минає куля й прегарних оленів та струнких серн. Їх гонять псами з лісу на поляну. Різними способами хотять їх сполювати. Ці люди не мають серця і не шанують звірят, особливо таких нешкідливих, як олені та серни.

Найстрашніша доля для молоденьких серняток, які ще не досвідчені в житті, або як гостра куля забе їх кохану маму і вони бідні застаються самітні. Вийде таке сернятко на полянку, підніме голівку і кличе по-своєму:

— Мамо, мамочко, де ти? Озовися! Прийди до мене! Бачиш яке я бідне, голодне і самітне.

Сніжок падає на голову серняткові. Зимно і голодно. Сердешне плаче й тужить, хоч так гарно навколо і такий чудовий Божий світ! **Вуйко Квак**

КОЛИСКОВА

Спи, моя дитинко!
Місяць крізь вікно
У твою колиску
Світить вже давно.
Спи, моя дитино,
Ніченьки шкода...
Спи, моя рідненька,
Гойдоньки-гойда!

Доктор Попель

Я був дуже молоденький. Моя мама казала мені щодня ставати на колінка перед іконою Спасителя й вчила мене перших молитов. Закінчуячи молитви я повторяв за матусею: „Боже! Дай здоров'я мамі, братам, сестрам і доктору Попелю“.

Хто такий був доктор Попель я тоді не знат. Про нього я довідався, як став старшим і мудрішим. Доктор Попель був дитячий лікар славний на ціле наше місто Січеслав. Його називали добродієм бідних. Він дуже любив дітей усім своїм ніжним, чуйним серцем. Все своє життя присвятив лікуванню дітвори. Лікувати дітей дуже тяжко. Діти наймолодші нічого не говорять, не знати, що у них болить, плачуть, бояться лікарів і перешкоджають лікареві збагнути хворобу, щоб погти їм.

Доктор Попель знат душу дитини, був терпеливий і вмів підійти до дітей. Вони його не боялись. Приносив забавки, сміявся з діточками і здобував їх серця. Багатьом дітям він урятував життя, а матерям утер сльози. Доктор Попель не оминав найбіднішої хати. На перший поклик їхав туди, де його кликали. Чи то був день чи ніч, спека чи мороз з сніговицею, близько чи далеко.

Подібного відношення серед лікарів я не зустрічав за весь час свого довгого життя.

Мама моя була вдовою. Доктор Попель ніколи не хотів брати нагороди, хоч як мама просила. А як бувало ліддастся проханню матусі й візьме проши — то десь їх непомітно положить, а згодом їх мама знаходила. Ще біднішим запише ліки й свої гроші положить під рецепту щоб було чим заплатити в аптекі. Часто посылав до одної аптеки, яка видавала ліки „без грошей“, бо він сам платив за ті ліки.

Таким був доктор Попель ціле життя. Вмер вже старою людиною. Бог милосердний дав довге життя цьому дитячому лікареві. На його похороні було ціле місто. Всі хотіли віддати пошану цьому незвичайно доброму лікареві-добродієві бідним.

Найбільше було матерей. Ішли вони заплакані. Одні несли на руках немовлят, другі вели за ручки дітей, яких лічив цей дитячий лікар. Було багато старшої молоді, яким колись він допоміг своїм незвичайним знанням і любовю. Між ними був і я.

Минуло 60 літ, як це сталося, а ще й тепер молюся за спокій душі моого лікаря з дитячих літ.

Л. Бачинський

Ціна 50 центів

